

Pottenvorken onmisbaar bij telen op vloeren

Pottenvorken geven betere ruimte

Vork Flier

Vork Heto

Vork Javo

Steeds meer potplantenbedrijven, die op vloeren telen, gebruiken voor het oprapen, neerzetten en wijder zetten van de potten heftrucks met vorken. Dit geeft niet alleen een betere ruimtebenutting maar het verbetert ook de arbeidsomstandigheden. Daarnaast verbetert de uniformiteit van het product omdat een teler de planten tussentijds een of meerdere keren kan sorteren. Een van de belangrijkste voordelen is echter de arbeidsbesparing.

TEKST: TON HENDRIX

Door het gebruik van vorken kan het wijder zetten mechanisch plaats vinden en treedt er een arbeidsbesparing op bij het transport. Daarnaast kunnen de overige gewaswerkzaamheden zoals stokken zetten, inhoezen en schoonmaken in een betere werkhouding plaats hebben.

Van stijve naar flexibele vorken

Toen Marcel Olsthoorn uit De Lier in 1988 samen met Visser uit 's Gravendeel de eerste pottenvork voor heftrucks ontwikkelde kon hij niet bevroeden dat dit hulpmiddel vijftien jaar later gemeengoed zou zijn op potplantenbedrijven die op vloeren telen. Wel is de vork in die jaren sterk geëvolueerd.

De oude stijve vorken konden alleen maar één maat potten oppakken en weer in dezelfde verhouding terug zetten. De moderne vorken kunnen alle maten potten in elke voorkomende verdeling oppakken, maar ook weer in een andere verdeling neer zetten. En dat in een

tempo dat ongeveer het tienvoudige is van het eerste model. De eerste vork had een cyclustijd (oppakken of neerzetten) van ongeveer 70 seconden, de hedendaagse vorken doen er nog maar 10 seconden over om (veel) meer potten op de gewenste plaats neer te zetten.

Explosieve toename aantal vorken

De laatste jaren is het aantal bedrijven dat gebruik maakt van vorken voor het oprapen, neerzetten en wijder zetten van potplanten sterk toegenomen. Prins uit Maasdijk, een van de leveranciers van vorken en heftrucks, levert iedere week gemiddeld twee vorken af. Sales manager Jan van der Kooij: "Sinds enkele jaren is het aantal bedrijven dat een vork gebruikt zo hard gestegen dat wij momenteel een speciale ruimte hebben ingericht voor het vervaardigen van de vorken. Wat voorheen ergens in een hoekje gebeurde, is nu een volwaardige afdeling binnen ons bedrijf." Ook Visser in 's Gravendeel constateert

een enorme toename van het aantal vorken. Verkoop leider Hans Preesman: "Wij leveren per week minimaal één vork. Geen simpele opraap- en neerzetvorken maar bijna allemaal intelligente vorken met een wijder-zetmechanisme waarmee de chauffeur de potten op alle gewenste afstanden in zowel breedte als lengterichting kan neerzetten. Bovendien zijn ze volledig automatisch, waardoor de operator er geen omkijken meer naar heeft. De automaat neemt het wijder zetten volledig over van de chauffeur. Deze 'mag' alleen nog maar de heftruck van A naar B rijden, de automaat neemt het werk volledig van hem over nadat de werkplek is bereikt. Daardoor voorkom je dat het nog fout kan gaan. Zodra mensen nog kunnen ingrijpen, gaat het fout. Met de wijder-zet-automaat, kan het nadat deze eenmaal is ingesteld, niet meer fout gaan."

Ard Flier, directeur van de gelijknamige fabrikant uit Barendrecht, ziet een sterke toename van het aantal leveranties. Ook hij bespeurt een trend naar meer intelligentie in de vorken. Volgens sales manager Frans van Winden van Heto uit Oude Wetering blijft het aantal leveringen stabiel, maar neemt vooral de intelligentie van de vorken toe. Simpele opraap- en neerzetvorken worden nauwelijks meer gevraagd. Bijna alle leveringen betreffen spreidvorken.

Sjaak Bakker, directeur van Javo uit Noordwijkerhout, ziet eveneens het aan-

benutting en arbeidsbesparing

Vork Prins

Vork Visser

Het gebruik van vorken maakt tussentijds sorteren mogelijk

Overzicht van de vorken per leverancier

	LEVERANCIER							
	FLIER		HETO		JAVO	PRINS	VISSER	
Type vork	1 en 2 laags vaste vork	spreidvork	1 en 2 laags vaste vork	spreidvork	1 en 2 laags vaste vork	1 en 2 laags vaste vork	1 en 2 laags vaste vork	spreidvork
breedte vork in cm	150 - 450	150 - 350	150 - 480	150 - 300	150 - 480	150 - 450	150 - 450	150 - 450
potmaat in cm	9 - 45	9 - 30	9 - 45	9 - 30	9 - 45	9 - 45	9 - 45	9 - 30
potmaat variabel	ja	nee	ja	nee	nee	ja	ja	ja
afspoelen	n.v.t.	1 of 2 snaren/tand	n.v.t.	1 of 2 kettingen/tand	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1 ketting/tand
Prijs in euro's	vanaf 2.000	tot 34.000	vanaf 1.000	tot 32.000	vanaf 1.000	vanaf 1.000	vanaf 2.000	tot 20.000

Opmerkingen:

• Een dubbele vork kost ongeveer 2 x de prijs van een enkele vork plus 2000 euro. • Spreidvorken: prijzen zeer variabel, op aanvraag bij de leverancier.

tal vorken toenemen.

Naar schatting van de leveranciers wordt op ongeveer 500 ha potplanten een vork gebruikt. Dat houdt in dat ruim de helft van de vloerenbedrijven dit hulpmiddel toepast.

Kenmerken van de vorken

In bovenstaande tabel zijn de belangrijkste kenmerken van de vorken van de bekende Nederlandse leveranciers weergegeven. Dit overzicht kan een hulpmiddel zijn bij de keuze van het type vork dat een teler nodig heeft.

Met de vaste vorken zijn alleen potten in een vast verband op te rapen en neer te zetten. Zoals de potten worden opgepakt, zo zet de heftruck ze ook weer terug.

Een spreidvork kan de potten in twee verschillende verbanden, vierkant of drie-

hoek, neerzetten. Op een display op de heftruck geeft de chauffeur dat aan. Daarna werkt de heftruck volledig automatisch zijn programma af. Dat duurt, afhankelijk van het aantal potten, 10 tot 14 seconden per vork. Daarna neemt de bestuurder weer het heft in handen.

Het 'afspoelen' van de potten gebeurt met 1 of 2 snaren of kettingen op de tanden van de vorken. Bij 1 snaar (of ketting) per tand spoelt men alle potten tegelijk af, bij 2 snaren (of kettingen) per tand komen de potten om en om te staan. Dat geeft meer flexibiliteit in het neerzetpatroon en de onderlinge afstanden tussen de potten. Bij Visser staan de potten in een driehoekverband in de vorken. Daardoor kunnen ze ook bij 1 ketting per tand om en om afgespoeld worden, waardoor de flexibiliteit in neerzetverband bij Visser even

groot is als de andere leveranciers met 2 kettingen of snaren. Omdat de potten bij Visser in een driehoeksverband in de vorken hangen is de afstand tussen de potten minder dan bij de andere leveranciers. Daardoor kunnen ze bij eenzelfde vorkbreedte meer rijen potten meenemen.

Het gebruik van vorken maakt het oprapen, het wijder zetten en het neerzetten een stuk gemakkelijker. De moderne spreidvorken kunnen alle maten potten in elke voorkomende verdeling oppakken, maar ook weer in een andere verdeling neer zetten. En dat in een ongeveer tien keer zo snel tempo als de allereerste modellen met een vaste vork.

SAMENVATTING